

ESE Híradó

kulturális és közéleti folyóirat

PÉCEL

Ára: 128 Forint

VI. évfolyam 7. szám 2001. július

**Tisztelet
az időseknek**

Köszöntjük a

105 ÉVES JULISKA NÉNIT

Foto: Hiedveghy Margit

Mit ígérnek a csillagok 2001. június hónapra?

Az asztrológia védelmében fontosnak tartom elmondani, hogy egy ember sorsát csak a személyes horoszkópjából lehet kiolvasni. Abban tűz égitest helyzete az irányadó, még ennél a prognózisnál csak a Napot tudjuk figyelembe venni. Ezért érzí néha úgy, hogy nem annyira passzol Önre a leírás, mégis érdemes elolvasni, mert ráirányítja a figyelmét az adott időszak fontos tendenciáira.

Személyes horoszkópkészítés, tanácsadás: 06-28-496-153 Golyán Lilla

KOS (március 21-április 20.) Mivel uralkodó bolygója a Mars retrográd (látszólag hátráló) mozgású, sajnos kicsit lelassulnak Ön körül az események, és nem tud ebben az időszakban olyan tempóban haladni a dolgaival, ahogyan szeretné, de ne aggódjon, a szerelemben még mindig kedvez Önnek a csillagok állása, örüljön együtt kedvesével és élvezzék a tavaszt, ami egyébként a Kosok évszaka.

BIKA (április 21-május 20.) A Bikák uralkodó bolygója a Vénusz most a saját jegyében halad, ettől igazán elemében érzi magát és a hangulata is szerelmesebb lesz, sőt a pénzügyek terén - ami egy Bikának nagyon fontos - is sikerrel jár. Ingatlannal, földdel, állatokkal, vendéglátással, az életkörülményei stabilizálásával kapcsolatos törekvéseiben is eredményes lehet.

IKREK (május 21-június 21.) Isten éltesse a júniusi Ikreket! Az Ön jegyében most négy bolygó is tartózkodik, ami különösen elfoglalttá teszi ebben a hónapban, sok jövés-menés, ügyintézés vár Önre, és adódhat ebből apró bosszúsága, de ezek az események a jövőjére is jótékony és stabilizáló hatással lesznek. Most hosszútávra hatóan cselekszik, erre gondoljon, ha kicsit elfárad.

RÁK (június 22-július 22.) Ebben az időszakban kicsit befeléfordulóbb lesz és a lelki síkokkal, belső utakkal, a lélek fejlődésével lesz elfoglalva. Sokat töpreng, eleméz, ábrándozik, nosztalgizál. Szívesen gondol vissza a régmúltra is, hátha abban is talál hasznos információt a belső fejlődéshez. Ha ezt teszi, a legjobb úton jár a boldogság, belső béke és harmónia eléréséhez. Könnyebben fog menni, ha mindezt vízfarton teheti.

OROSZLÁN (július 23-augusztus 23.) Házastársával, szerelmével nagy lelki harmóniát ígérnek a csillagok ebben a hónapban. Ha tehetik utazzanak el és élvezzék a koranyár örömeit. Aki a munkájára koncentrálni ebben az időszakban, szép anyagi sikert arathat. A munkájában örömet lel és - ha még nincs elkötelezve - szerelemre, flörtre is számíthat, ha jól szétnéz a munkahelyén. Ha most vállalkozik, a csillagok ebben is támogatják.

SZŰZ (augusztus 24-szeptember 23.) Figyelmét és szeretetét fordítsa az otthonára, mert családjának nagy szüksége van Önre. Mutassa ki bátrabban érzelmeit, és biztosítsa nekik a gondoskodó, szeretetteljes családi háttérrel. Ha ideje és anyagi lehetősége engedi, most alkalmas az idő nyaralásra, utazásra. Ez kiváló alkalom arra, hogy egy jól sikerült családi vakációt szervezzen.

MÉRLEG (szeptember 24-október 23.) A felvételik és vizsgák lázában ég, és ha a rengeteg tanulásból szinte ki sem látszik, izgalmakkal teli napok köszöntenek Önre. Esetleg most döntheti el, hogy elvégez egy tanfolyamot, aminek majd nagy hasznát veszi. Ha ilyen gondolatai vannak, ne mérlegeljen sokat, vágjon bele és anyagi haszon, elismerés vár Önre. A Mérleg szülötteknek ez az időszak a magasabb szintű tanulmányoknak kedvez. Soha nem késő képezni, fejleszteni magát.

SKORPIÓ (október 24-november 22.) Partnerével, házastársával közös vállalkozásba foghatnak, ami eleinte anyagilag elég megterhelő lesz, de a hosszútávú tervezés és az Önre jellemző szívós és kitartó kivitelezés meghozza a várt anyagi hasznot. A házasság felett néhány viharfelhő tornyosulhat, de ha a békés megbeszélést választják, és a problémák mélyre ásnak, a kapcsolatuk megújul és még sok boldogságot tartogat.

NYILAS (november 23-december 21.) Remek időszak társulásokhoz, szerződésekhöz, jogi ügyletek lebonyolításához. Egyébként is energikus és tettekész, de most különösen tele van tennivágyással, terveivel. Tárgyaljon, szervezzen, most kivitelezheti terveit, elképzeléseit. Így sok lesz a munkája, de élvezni fogja, és rengeteg lehetősége adódik a munka terén megvalósítani dédelgetett vágyait, álmait.

BAK (december 22-január 20.) A szerelem elragadja és romantikus hangulatban van. Élete központi része lett ez az érzés és kitölti mindennapjait is. Munkája is komolyabb anyagi haszonnal jár, és ezektől a szerencsés dolgoktól a fellegekben érzi magát. Most, ha még nem házas, komolyan fontolóra veszi a házasságot, és valószínűleg mellette dönt. Ha így van, csak gratulálni tudok, mert egy szerelem megkoronázása a házasság.

VÍZÖNTŐ (január 21-február 19.) Élete pezseg és folyton váratlan helyzetekkel találja magát szemben. Ezt a Vízöntőben lévő Uránusz bolygó okozza, és hatására előre nem látható, kiszámíthatatlan események történnek Önrel. A szintén itt tartózkodó Neptun pedig álmodozóvá, ábrándossá teheti, esetleg ha nem figyel becsaphatják Önt. Legyen körültekintő és most ne hamarkodja el a döntéseit, várja meg amíg kiderül az ég és jobban átlátja a dolgait. Ne kapkodjon, hagyjon a dolgoknak kifutási időt, akkor megvédheti magát az elhamarkodott döntésektől.

HALAK (február 20-március 20.) A közlekedésben legyen óvatos és figyeljen oda, hogy mindig betartsa a szabályokat, nehogy véletlenül gyorsrajtásért megbüntessék, a papírjait ne felejtse el magával vinni. Ha most vásárol autót, ott is ügyeljen a szerződésekre, a jogi ügyletek tisztaságára. Ha jogi dolgait intézi, legyen nagyon körültekintő. Ingatlannal kapcsolatban is hasonlóan járjon el. A munkája és az otthona közt kisebb feszültség támadhat, mert egyik helyen sem tud anyagi időt eltölteni, amennyit szeretne.

TARTALOM

Mit ígérnek a csillagok?	2
Köszöntő	3
Közélet hírei	4
A pénz beszél III.	5
Rendőr-álom II.	6
A léma az utcán hever	7
Művészet magas hőfokon IV.	8-9
Péceli gyógyítók	10
Egészséges életmód	11
Köszönet a pedagógusoknak	12-23
Határtalan gondolatok	24
Király Csaba Lizi-estje	25
Mozaik	26
Rejtvény	27

Követhető számunk tartalmából:

- Tisztelet az időseknek
- A zenetanító 2. rész
- Művészet magas hőfokon 5. rész
- Álmodjuk Pécel jövőjét
- A volt szovjet laktanya sorsa
- A Kovácslapos: a csend birodalma

Golyán Lilla

„... MÍG EL NEM JÓNEK AZ ESZTENDŐK,...

... melyekről azt mondd: nem szeretem ezeket!
A míg a nap meg nem setétedik, a világossággal, a holddal és a csillagokkal egybe: és a sűrű felhők ismét visszatérnek az eső után.

Az időben, mikor megre-
megnek a háznak őri-
zői, és megrogynak
az erős férfiak, és
megállanak az
örlő leányok,
mert megkeves-
bedtek, és meg-
homályosodnak
az ablakon kinézők.

És az ajtók kívül bezá-
ratnak, a mikor is a mal-
mok zúgása halkabbá lesz, és fel-
kelnek a madár szóra, és halkabbakká
lesznek minden éneklő leányok.

Minden halmocskától is félnek, és mindenféle ijedelmek van-
nak az úton, és a mandolafa megvirágozik, és a sáska nehezen
vonszolja magát, és kipattan a kapor: mert elmegy az ember
az ő örökös házába, és az utcán körül járnak a sírók.

Minekelőtte elszakadna az ezüst
kötél, és megromolna az
arany palackkocska,
és a veder eltörnék
a forrásnál, és
beletörnék a ke-
rék a kútba.

És a por földdé
lenne, mint
azelőtt volt: a
lélek pedig
megtérne Is-
tenhez, a ki adta
volt azt.” (Prédi-
kátor könyve 12,3-

9. Károly Gáspár for-
dításában)

Már évezredekkel ezelőtt ilyen megkapó képet festett az idős
korról a Prédikátor.

A nehéz napokról lám, ily megszépítő ké-
pekben is lehet beszélni. Olyan az
idős ember élete, mint a kö-
zeledő eső, borús év-
szak, mint az alko-
nyat. A ház resz-
keteg őrizői a
kezek, a tá-
molygó, egykor
erős férfiak a lá-
bak. A megfo-
gyatkozott örlő leá-
nyok a fogak, hiányo-
sak, nem örölnék már.

Csak homályosan látnak az ab-
lakon kinézők: a szemek. A fülek, az ut-
cára nyíló ajtók bezárultak, nem hallanak már. A malomzú-
gás, az idős beszéde nem a régi erővel történik. Az alvás olyan
éber, hogy a madárcsipogás is felriasztja már. Az éneklő lá-
nyok elhallgatása arra utal, hogy se ereje, se kedve az éneklés-
hez az öregnek, de talán türelme sincs már hallgatni azt. A
legkisebb emelkedő is leküzdhetetlen akadály, eddig észre se
vett veszedelmeket rejt az út. Haja ősz, mint a hullás előtt álló
mandulavirág. Mozgása nehézkes, a jóllakott sáska vonszolja
így magát. A túlrett kapor kipattan, a vége felé jár már élete.
Az élet drága ajándék, ezért annak megszakadásával a leg-
drágább, legnemesebb dolognak van vége. A hasonlat is a leg-
drágább dolgokra vonatkozik: ezüst lánc, arany palackkocska.
Az élet egyszeri, megismételhetetlen. Nem lehet újratekenni,
nem lehet visszahozni az elmúltakat.

Azoknak viszont, akik az élet alkonyán körülöttünk élnek,
megszépíthetjük napjait, ha tudjuk, hogy a Prédikátor által
leírtak mily nehézséget okoznak nekik. Merthogy eljönnek,
vagy inkább eljöhetnek az esztendő, amikor mi fogjuk mind-
ezeket saját magunkon tapasztalni.

És ahogy mi cselekszünk mással, úgy fognak velünk is csele-
kedni majd...

Durkó Sándor László

Pécel város Önkormányzat Képviselő-testülete
május havi ülése

A rendkívüli nyilvános ülés időpontja:

2001. május 28. 16.30 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal
tanácskozó terme

Napirendi javaslat:

1. A 23,5 hektáros területen megvalósítandó lakópark projekt megtárgyalása
- 1/a. Együtműködési megállapodások elfogadása
- 1/b. Területvásárlásra áthidaló kölcsön felvétele

Időpont: 2001. június 18. 19.00 óra

Helyszín: Zeneiskola hangversenyterme

Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszakról
- Előadó: Márkus János polgármester
2. A Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság előterjesztései
- 2/1. Döntés Ráday Pál Gimnázium visszavételével kapcsolatban a Megyei Önkormányzattól
- 2/2. György Virág Lajos és György Virág Anikó kérelme
- 2/3. Művelődési Háza kiírt pályázati felhívás szövegének megtárgyalása
- 2/4. Galambász Sport Egyesület kérelme
- 2/5. Báder Józsefné és Brezovszki Sándorné kérelme
- 2/6. Péceli Rendőrőrs részére 1 db

- személygépkocsi vásárlás kérdése
- 2/7. Péceli Cimborá Alapítvány kérelme
- 2/8. Pálkó Ilona ügyvédő kérelme
- 2/9. Hagyományörző Alapítvány kézműves tábor támogatási kérelme
- 2/10. Péceli Sportegyesület kérelme
- 2/11. 2001-2020. Évi lakáskonceptió elfogadása
- 2/12. Dalocsa Vilmos bérlőkés építési pályázatban való részvétele
- 2/13. Református Egyházközség támogatási kérelme emlékparcella ügyben
- 2/14. Péceli Vízmű Kft. egyszerűsített mérlegének megtárgyalása
- 2/15. Péceli Önkormányzat KHT egyszerűsített mérlegének megtárgyalása
- 2/16. A 14-15. számú ivóvízkutak kivitelezése
- 2/17. A 2, 4, 8, 9. számú ivóvízműkutak tisztítása
- 2/18. József A. úti víztározó építéséhez árajánlat elfogadása
- 2/19. Előre kifizetett szemétszállítási díj kérdése
- 2/20. Hitgyülekezet kérelme
- 2/21. Fegyverkovács u. 1-3. szennyvízcsatorna gerincvezeték építés és házi bekötés ügye
- 2/22. Locsolókocsi vásárlása az Önkormányzati KHT. részére
- 2/23. Dudás István terület bérlésével kapcsolatos kérelmének elbírálása
- 2/24. Csalóadalapítás támogatási kérelem
- Előadó: Klász László Pénzügyi Bizottság elnöke
3. A Műszaki Bizottság előterjesztései
- 3/1. Önerős járdaépítés

- 3/2. Slenker Irén kérelme
- 3/3. A 32/36/13,14,42 hrsz-ú ingatlan vásárlásának ügye
- 3/4. József Attila utca és a Sárközi utca sarkánál vízelvezető árok burkolása
- 3/5. Fáy András Mezőgazdasági Szakközép Iskola felújítási munkáira beérkezett pályázatok elbírálása
- 3/6. Nyitnikék Óvoda tetőtér beépítésére tanulmány terv elbírálása
- Előadó: Bors Pál bizottsági elnök
4. Oktatási és Kulturális Bizottság előterjesztései
- 4/1. Szent István Park létrehozása
- 4/2. Megbízási szerződés kötése nemzeti és városi ünnepségek megrendezésére
- Előadó: Lestyán Péter bizottsági elnök
5. A Mezőgazdasági, Környezetvédelmi és Város-Közüterületgondozási Bizottság előterjesztései
- 5/1. Kovácsik János és Szűcs Géza haszonbérleti kérelme
- Előadó: Jelenik Tibor bizottsági elnök
6. Piac téren épülő üzletek használatba vételi kérelmének elfogadása
- Előadó: Márkus János polgármester
7. A Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság előterjesztései
- 7/1. Botos János fellebbezési kérelme
- Előadó: Farkas Sándorné bizottsági elnök
- Zárt ülés keretében:
1. Szociális fellebbezési kérelmek elbírálása
- Előadó: Farkas Sándorné a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság elnöke

Pécel-Gödöllő

Nem barátságos focimeccset, nem valamilyen sporteseményt idéz a fenti cím, mert akkor a városnevek után odakíváncskozna a számokban kifejezett végeredmény is. Bizonyos értelemben mégis egyfajta versenyről szeretnék beszámolni, csak ez a hangok birodalmában zajlott.

Június 11-én ugyanis egy – a két város zenészpallantái közreműködésével szervezett – hangversenynek adott otthont a Péceli Városi Zeneiskola. Igaz, az egész estét végigkísérő forró hangulat akár egy sportrangadónak is dicsőségére vált volna, de ezen a hétfői napon nekünk, zeneszerető és -látogató embereknek okozott nagy-nagy örömet a sok megszólaló zenemű.

A koncert létrejött Váradyné Egri Anna hegedűtanárnőnek köszönhető, az ő két növendéke, Fityus Viktória és Erdős Péter jelentették a hidat, az összekapcsolódást a két zeneiskola között. A műsor első felében a házigazdák, a péceliek mutatkoztak be – köztük az imént említett két hegedűs -, majd a program második felében a gödöllői szülő- és kamaradarabjai után a vendégek Ifjúsági Vonózenekara zárta az előadást a „mi” két zenészünnel, akik a gödöllői zenekar tagjai. Így jött létre az élő kapcsolat a két intézmény között.

Nagy dolog ez, hogy Pécel is büszkélkedhet értékes diákokkal, akik könnyedén beépülhetnek külső együttesekbe, mert megkapták az ehhez szükséges alapokat. Hiszen nem olyan könnyű társas zenélésben aktívan részt venni! Ott a figyelemnek sokfelé kell szakadnia: a saját játékra összpontosítani, füllel és figyelemmel kísérni a sok különböző

szólamot, hogy esetleg, ha kell, hozzájuk igazodjon a játékos, és ott a zenekarvezető, aki mozdulataival mindig közöl valamit. Tehát a végeredményért, a szép összhangzásért meg kell dolgozni. Erre törekedtek mindnyájan.

Első műsorszámként a Tücsökzenekar mutatkozott be Anna néni vezetésével. Ők még csak hegedű- és csellótanulmányaik elején járnak: 2. és 3. osztályosok. Reméljük bennük a lelkes utódokat. Majd egy csellótrío csendült fel Ugron Katalin tanárnő vezetésével. Egy csellóegyüttes lágy, mélyzengésű tónusával mindig szép élményt jelent. Ezután egy hegedűkvartett következett lendületes romantikus muzsikával, őket követte a már említett két péceli szólista.

A gödöllői egyéni produkciói lenyűgözőek voltak: csöpp hegedűsök varázsoltak el bennünket igényes(!) és bájos játékkal, majd a nagybacsokák gyönyörű, letisztult, muzikális, értékes játékát csodálhattuk.

A koncert különlegessége talán az volt, hogy jórészt vonós hangszereket hallhattunk zongorakísérettel. Egyetlen Vivaldi-darabban szólalt meg két furulya, melyet a Gödöllői Ifjúsági Zenekar kísért.

A két szólista két gödöllői hegedűs volt, akik bemutatták furulyatudásukat is, mellyel bebizonyították, hogy nemcsak egy hangszerezen szerettek jártasságot. Ez a sokoldalúság nekem nagyon imponált, méltán mondhatjuk: nagy siker volt...

Köszönjük az igazgatónőnek és a felkészítő tanároknak a munkát, és nem utolsósorban a szereplőknek az élmény-gazdag, emlékezetes hangversenyt!

Várjuk őket a jövőben is rendezvényeinkre!

Rézmann Edit
hegedűtanárnő

A döntés

KIVONAT Pest Megye Önkormányzata Közgyűlésének 2001. május 25-i ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Megyei fenntartású közoktatási intézmény átszervezése

103/2001. sz. KGYH

1. Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése a péceli Ráday Pál Gimnáziumot, mint önálló költségvetési szervet 2001. augusztus 31. napjával megszünteti, és az intézmény megszüntető okiratát az 1. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.
2. A Közgyűlés egyetért azzal, hogy a péceli Ráday Pál Gimnázium a Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium tagintézményeként működjön tovább.
3. A Közgyűlés felkéri elnökét, hogy a szervezeti változással összefüggésben a költségvetési rendelet módosításával egy időben terjessze elő a tagintézménnyel működő többcélú közös igazgatású közoktatási intézmény alapító okiratát.
4. A Közgyűlés - figyelemmel az intézményi átszervezésre - a péceli Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium Galkóné Szabó Ilona vezetői megbízását 2001. augusztus 31. napjával visszavonja.
5. A Közgyűlés Lestyán Pétert a péceli Ráday Pál Gimnázium vezetői feladatainak ellátásával 2001. augusztus 31-ig megbízza.
6. A Közgyűlés 2001. szeptember 1. napjától a pályázati eljárás lezárásáig, de legfeljebb egy évig, megbízza Tasnádi Györgyöt a tagintézménnyel működő többcélú közös igazgatású közoktatási intézmény vezetői feladatainak ellátásával.
7. A Közgyűlés felkéri elnökét, hogy munkáltatói jogkörében a szükséges intézkedéseket tegye meg és a pályázat mielőbbi kiírásáról gondoskodjon.

Határidő:

- 1., 2., 3., 4., 6., 7. pont esetében: 2001. augusztus 31.
- 5. pont esetében: 2001. június 8.

Felelős: T. Mészáros András elnök

1. sz. melléklet

A péceli Ráday Pál Gimnázium megszüntető okirata

1. A költségvetési szerv (intézmény) neve: Ráday Pál Gimnázium
2. Székhelye:
2119 Pécel, Isaszegi u. 3.
3. Felügyeleti szerve: Pest Megye Önkormányzata
4. A megszüntető szerv neve:
Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése
5. A megszüntetés jogcíme:
az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 90. § (1) bek. c. pontja alapján
6. A megszüntetés időpontja:
2001. augusztus 31.
7. Az intézmény jogutódja:
Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola
2119 Pécel, Maglódi út 57.
8. A megszüntetett szerv alapfeladatainak jövőbeni ellátásáról:
a Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola gondoskodik
9. Rendelkezés a vagyonról:
A vagyon – ideértve a követeléseket és kötelezettségeket is – feletti rendelkezési jogosultság a Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolát, mint jogutódot illeti meg.

Napjaink eseményeiből A megyei határozat után Pécelen

A Ráday Pál Gimnáziumban 2001. június 8-án értekezletet tartottak a két péceli középiskola munkatársainak, akik szinte teljes létszámban megjelentek. A Pest Megyei Önkormányzatot Dr. Tóth Tibor főjegyző úr és Tóth János a Művelődési és Oktatási Iroda vezetője, Pécel Város Önkormányzatát Márkus János polgármester úr és Kocsis Lászlóné aljegyző asszony képviselte. Lestyán Péter igazgató úr vezette az értekezletet.

Három téma szerepelt a napirenden: a tanévkezdés időpontja, az „új” iskola nevének megválasztása, és a szeptember 1-től megbízott igazgató személye.

A főjegyző úr bejelentette, hogy a megbízott igazgató szeptember 1-től Tasnádi György.

A fenntartó, a Pest Megyei önkormányzat javaslata szerint a következő tanév a péceli középiskolában szeptember 3-án kezdődik majd, mivel augusztus 31-ig kell a szervezeti változást végrehajtani. A megjelentek többsége ezzel egyetértett. Az iskola nevére az irodavezető úr a „középiskola, szakiskola és kollégium” megjelölést javasolta, végleges döntést a Pest Megyei Önkormányzat oktatási bizottsága fogja majd meghozni. Ebben a napirendi pontban döntés nem született. A két intézmény tantestülete csupán azt hagyta jóvá, hogy nem kívánnak a témáról szavazni.

A közel két órán át tartó értekezlet indulatos szóváltásából, az elkeseredett hozzászólásokból kicsengett az aggodás a közel negyven éves péceli gimnáziumért.

2001. június 18-i képviselő-testületi ülés 2/1. napirendi pontja:

„Döntés Ráday Pál Gimnázium visszavételével kapcsolatban a Megyei Önkormányzattól”

A testület a javaslatot elfogadta.

Apróné Orosz Margit

A múlt idézése Egy igazgató visszaemlékezései (azaz Cser László nagyapámé)

– Kinek volt az az ötlete, hogy Pécelen gimnáziumot kéne alapítani?

– A hatvanas évek elején országos mozgalom indult a középiskolai hálózat kibővítésére. Szinte minden nagyobb település nekifogott az iskola fejlesztésének, de később ezek közül sok elsovadt és csak azok maradtak meg, amelyek reális igényt valósítottak meg.

Pécelen Lehoczky Endre általános iskolai igazgatóé az érdem, hogy sok utánajárással elintézte, hogy az általános iskolával közös igazgatással 1962. szeptember 1-én megindulhasson a gimnáziumi oktatás.

Biztos gondot okozott az amúgy is zsúfolt, nagylétszámú általános iskolába belenövő gimnázium.

– Hogyan sikerült nekünk is (a giminseknek) önálló helyet biztosítani?

– Az általános iskolában új épületet emeltek, és így átadták az Isaszegi úton levő volt polgári iskolai épületet.

Ez nagyon korszerűtlen, rossz állapotban lévő épület volt, azért igyekeztünk kisebb-nagyobb toldásokkal a minimális technikai feltételeket biztosítani. Ezekben a munkákban Vitárius Sándor tanár úr nyújtotta a legnagyobb segítséget. A mai formájában meglévő gimnázium főépülete 1971 és 1972 nyarán alakult ki. Marocsek László építész tervei szerint, teljes átépítéssel és új szárny hozzátoldásával.

(Bárdos Csilla ESE Híradó II. évfolyam, 12. számban megjelent írásából idéztük)

RENDŐR-ÁLOM III.

EH: Sokat hallani a rendőr-korrupcióról, hogy adott esetben saját zsebre dolgoznak. Ezt a parancsnok már hivatalból is elítéli, de nem volt a polgárok részéről erre utaló visszajelzés?

R: Amikor ide kerültem, mindenkivel leültünk beszélgetni erről, ahol kifejtettem, hogy amint erős gyanú merül fel ilyen téren, azonnal megteszem a szükséges lépéseket. Eltelt 14 hónap, nem volt rá szükség, mert nem jött jelzés sem. Még olyan sem fordult elő, hogy valaki haragudott volna egy rendőrrre, és szerette volna bemártani.

EH: Azért kérdezem, mert az elmúlt egy hét alatt három egyedül utazó hölgy ismerősömet állították meg rendőrök azzal, hogy átment a piroson (holott nem ment át), és megérte neki a jogosítványa húszezer forintot? Természetesen ez nem itt, hanem Budapesten történt. Mi ilyen esetben a rendőrpáncsnok szerint a megoldás?

R: Ha az illető nem követte el szabálysértést, akkor ne fizessen. Írjon egy levelet az illetékes rendőrkapitányságra, írja le a situációt, mikor mi történt, és hogy nem követett el szabálysértést. Mindent meg kell tenni, hogy a korrump rendőr le legyen szerelve, az ilyen nem való az állományba. Ha a rendőrök ténylegesen kikényszerítik, hogy az illető fizessen, akkor az átadandó pénz számát írja föl, órák múltán is megmaradó, éles behajtást tegyen a pénz pl. jobb alsó sarkán. A legtöbb embernél van mobiltelefon, a legjobb barátjának is diktálja be ezeket, a rendőrautó rendszámát, majd hívja föl a 107-es számot, és jelentse föl magát. Ez esetben a feljelentő mentesülhet - természetesen egyértelmű tényállás esetén - a büntetés alól. Határozottan megismétlem, a korrump rendőr nem való közeink. Amíg száz ember fizet, hogy elengedjék, addig a száz ember vesztegetést hajtott végre, a becstelen rendőr meg meggazdagodik. Ilyet itt Pécelen, Isaszegen nem hallottam, az elmúlt egy évben biztos, hogy nem történt meg. Szerintem itt mindenki rendőr akar maradni. Szabályok, hogy szolgálatban az ittasság, korrupció kizárt. Igyekszünk kivédeni a nem péznes korrupciót is.

Ez azt jelenti: ha elengedsz, akkor majd ezt vagy azt segíték neked.

EH: Azt szokták mondani, hogy fejtől büzlük a hal. Amilyen a parancsnok hozzáállása, vélhetőleg olyan az állomány is. A motoros rendőröket elég nehéz ellenőrizni,

mindenki tudja, hogy ők keresnek a legjobban. Nem lehet minden rendőr mellé egy másikat állítani.

R: Ha a rendőr a megvesztegetést kéri, akkor sem szabad fizetni, hanem van a rendőrségnek egy zöld száma is, ahol a korrupciós eseteket be lehet jelenteni, mikor, hol, mi történt velem. Jó ha tudjuk tehát autójának a rendszámát, jelvénye számát, esetleg még a nevét is. A rendőrségnek van egy bizonyos belbiztonsági része, amely meg fogja figyelni a korrupciógyanús rendőr szolgálatát, és le fogja buktatni.

Az előző számban olvashattunk arról, hogy milyen állapotban van a rendőrség autóparkja. A bűnelkövetők figyelik a rendőrsöt. Pécelen van olyan rendőr, aki Miskolcra jár be dolgozni. Pécelre péceli rendőrt! - toborzó akció.

EH: Meg is motozzák?

R: Nem, mint ahogy egy állampolgár megmotozásához is határozat kell. Ha megmotozzák a rendőrt, és nincs nála semmi, akkor panasszal élhet.

EH: Akkor itt korrupció nincs, remélhetőleg nem is lesz. A tervek pontokban: gépkocsi,...

R: Hogy mondják? „Lovat, paripát”? Más rendőrkapitányságokon is van ló. Itt sem lenne rossz dolog két lovasrendőrt találni, aki szereti a lovat. Fontos lenne egy hely is, ahol lovakat lehet tartani. Nézzük meg Pécel környékét, a halastavakat. Nagyon sok olyan hely van, ahol az autó nem megy el, a ló meg igen. És mióta Gödöllőn lovasrendőrök járnak a környéket, kevesebb a kinti lopás. Pécelen is van rengeteg hétvégi ház, ahol az autó nem tud el menni, de a ló igen, ráadásul csendesen.

EH: Tehát akkor a listán szerepel autó, motorkerékpár, ló és pénz az üzemeltetéshez, de én hallottam már kerékpáros és görkorcsolyás rendőrrel is.

R: Talán sík vidéken elképzelhető, de én nem nevetném ki a kerékpáros rendőrt, amikor fölér a dombtetőre. No, ahol nem Mercivel járnak az elkövetők, hanem gyalog, ott azt mondom, rendben van. És aztán még vigyázzon a kerékpárjára is, hogy el ne lopják? A motorból is én inkább a kismotort szeretem, mint a nagyot. Pécelen volt egy nagymotor, jó

néhány éve egy kollégám balesetet szenvedett vele, meghalt, azóta nincs motor.

EH: Van olyan rendőr, aki tud lovagolni vagy megtanulná?

R: Van, aki tud, más is megtanulná. Látok benne fantáziát. Ami még ezeken kívül kellene: minél több ember és minél több olyan segítség, hogy itt maradjon a rendőr.

EH: Tudjuk, hogy az információ hatalom. Isaszegen is kiderült, hogy milyen sokat számít, hogy a nyomozónak - mint az újságíróknak is - informátorai legyenek. A péceli polgároktól milyen segítséget vár a rendőrség? Az előző számban megjelent egy cikk, hogy bármilyen gyanús személyt, járművet látnak a polgárok, azt jelezzék a rendőrségen. Ezt komolyan veszi a rendőrség. És még miben tudunk segíteni?

R: Konkrétan abban, hogy miután Pécelen majdnem mindenkinek van telefonja, és a 107-es szám ingyenes, felhívják ezt a számot, ami Gödöllőn csörög, és minden bejelentést magnón rögzítenek. Ha beszól, hogy itt és itt, ezt és ezt látta,

pl. betörést - nem kell nevet sem mondani, de jó tudni, hogy nem adható ki a bejelentő neve -, azt az ügyeletes tiszt leírja, és mindjárt adja tovább Pécelnek. Tehát merjenek bejelenteni, még ha ismerős csinálja is. Pl. a napokban telefonált valaki, hogy a foci pályára felett levő busz oldallemezeit valakik bontják. Felírta az autó és az utánfutó rendszámát. Nem tudta, hogy a tulajdonos bontja, elárverezték vagy lopják, de neki ez gyanús. A kollégáim ma már dolgoznak az ügyön. Ha egy ilyenről kiderül, hogy tényleg elkövető, az is kiderülhet, hogy milyen más eseteket követtek még el. Föl lehet göngyölni egy sorozatot is. Tehát minden bejelentés, ami a 107-re megy vagy ide a 452-760-ra, az kivizsgálásra kerül. Nálunk nem üzenetrögzítőre mondják, hanem egy naplóba beírja az ügyeletes az időpontot, minden adatot, és azt is, ki intézkedik az ügyben.

EH: A beosztásban úgy láttam, hogy reggel 7-től este 8-ig van itt parancsnok ill. szolgálat, éjjel pedig mozgó szolgálat van.

R: Jó ha tudja mindenki, hogy nem csak gépkocsi szolgálat van éjszaka, hanem van gyalogos is. Nyomozóportyáink vannak. Nem baj, ha nem látják nyomozóinkat. Civilben vannak.

EH: Járkálnak, vagy csak ha bizonyos ügy van?

R: Ők ezt szabadidejükből csinálják. Ha nem tudjuk elfogni az elkövetőket,

de megelőzünk hasonlóakat, már nyertünk vele.

EH: A lopások, egyéb bűncselekmények az éjszakai órákra jellemzőbbek?

R: Az üzletbetörések inkább éjszakaiak, de a lopások zöme nappal történik. Pl. az áruházban a vásárlók kosarából ellopják a pénztárcáját, mobil telefonját, nyitott autójából a táskáját. Sokszor alkalom szüli a tolvajt. Ne adjunk alkalmat a bűncselekményre! Egy bőrkabátot ha valaki mégis a kocsiban akar hagyni, akkor tegye a csomagtartóba. Ne hagyjuk a diplomata táskát és a lap-topot a kocsiban. Lopás után hiába szidjuk a rendőrt, hogy nem találja meg ellopott értékeinket. Minden kocsni mellé nem lehet rendőrt állítani.

EH: Én olyat is hallottam, hogy lap-topot fényes nappal egy irodahelyiségből loptak el.

R: Ha hátramegyünk a kertbe, vagy csinálunk valamit a lakásban, akkor zárjuk be lakásunk ajtaját és az utcai kaput. Isaszegről tudok friss példát hozni, ahol a szomszéd jelentette be, hogy be-

ment a szomszédja házába valaki, számára idegen. A kivonuló két rendőr az egyik hölgyet még ott találta, aki azt mondta, hogy tollat akart vásárolni az egyedül élő idős bácsitól, este hatkor. Lehet, hogy sokszor hiába megy ki a rendőr, mert a szomszéd nem ismeri a látogatót, de lehet, hogy alapos a hívás. Pécelen most divat, hogy villany-, gázóra-leolvasónak adják ki magukat ismeretlenek, így próbálnak pénzhez jutni

EH: Ez a veszélye, ha a közüzemi szolgáltatók sokat változtatják leolvasó embereiket.

R: Elkérhetjük az igazolványát nyugodtan, nézzük meg a fényképét és a számát.

EH: Hallottam olyat is, hogy valaki rendőrnek adja ki magát, és így követ el bűncselekményt.

R: Ilyen Pécelen még nem volt, reméljük nem is lesz. Ami fontos még, hogy mindenki vigyázzon a saját dolgára. Zárjon, amit lehet. Ha már ékszere van, akkor azt ne hagyja kint az asztalon, a fiókban. Ne rakja az értékeket a ruhák alá. A betétkönyv számát írja föl. Naponta látom, mennyi személyigazolványt, jogosítványt elvesztenek. Miért nem lehet erre jobban vigyázni? A hanyagság azzal kezdődik, hogy azt hisszük, velünk nem történhet meg. Vigyázni kell személyes okmányainkra, dolgainkra.

EH: Micsoda visszaélések történhetnek egy lopott személyigazolvánnyal is!

R: Bizony. Ha pedig mégis elveszett, ne két hét múlva jelentse be a károsult, hanem aznap.

És nem azzal kell jönni, hogy nem tudom, hol veszett el, hanem hogy nem találom, utoljára itt még meg volt. Valaki azt állította, a pénztárcáját a vonaton

lopták el, közben pedig három hét múlva a munkahelyén megtalálták.

EH: Dolgoznak Pécelen is külföldiek?

R: Nagyon jó a kérdés. Sok külföldi állampolgár tartózkodik Pécelen és vállal munkát. Sokan hosszabb ideje vannak itt, mint az útlevelük szerint engedélyük lenne rá. Több helyről konkrét címetek tudunk má: Nem azokról a külföldiek-ről beszélök, akiknek van engedélyük, becsületesen dolgozni akarnak, hanem akik nem dolgozni jöttek, hanem bűncselekményeket elkövetni, mert ezeket nehezebb megfogni. Ha megelőzzük, hogy ilyenek legyenek, akkor máris jobbak lesznek eredményeink.

EH: Azt mondják egyesek, hogy Magyarország a feljelentők országa.

R: Én nem feljelentést kérek, csak jelzést....

EH: Úgy udom az örs számítástechnikai felszereltsége megfelelő!

R: Számítástechnikában jók vagyunk. Isaszegen is vannak számítógépek, van fax. Hadd dicsérjem meg Pécelt is. A fénymásológépet a péceli Önkormányzat szervizeli, üzemelteti. Nagyon sokat számít.

EH: Nézzük egy kicsit a statisztikát! A gépkocsijeltörések száma az előző évi 20-ról 26-ra nőtt. Jellemzően pestiek jönnek ide a kocsikat feltörőgetni?

R: Nem, merem állítani, hogy 90%-a helyi és alkalmi elkövető. Épp beszélgetésünk időpontjában jelentették, hogy Pécelen ismét feltörték egy autót. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy mit vittek belőle el. Ha a sértett az autóban táskát, ruhát hagyott, akkor biztos, hogy azért törték fel. A felderítési mutatónk viszont javult, az előző évi 15%-ról 23%-ra.

EH: Kocsilopás viszont nem sok volt.

R: Pécelen 2000-ben összesen 2 vagy 3.

Az egyik esetben egy hivatali autót loptak el maglódi elkövetők, és bár szétszedve, de meglett az autó. Az felelőtlenségéből történt. Alkalmi lopás, amikor a sértett kiállt az udvarból az autójával, a kulcsot benne hagyta, míg bezárta a kaput, eközben ellopták az autót.

Pécelen inkább a színesfémlopás dívik, ami engem felettébb bosszant. Ahol az udvaron vasat, alumíniumot látnak, azért az elkövetők éjszaka visszamennek.

EH: Más vonatkozásban is a helyi elkövetők a jellemzőek?

R: Bizonyos bűncselekményeknél igen, másoknál igen is és nem is. 2000-ben 334 bűncselekmény történt, az előző esztendőben 303. Ha azt nézzük, hogy Pécel lakossága 12000 fő körül van, akkor ez nem olyan nagy szám. Szerencsére erőszakos bűncselekmény nem volt az elmúlt évben Pécelen. 113 betöréses lopás (előző évben 126) és 118 lopás (előző évben 92) történt. Több lopás vonaton és buszon történt, amely ha vélhetően a mi területünkön áthaladáskor történt, akkor hozzánk tartozik.

EH: Az okmányiroda ugye működik Pécelen?

R: Igen. Már minden ügyes-bajos dolog itt elintézhető. Ez nagy segítség az itt élőknek.

EH: Mi a 2001. évi célkitűzése az örsnek?

R: Továbbra is „Szolgálunk és védünk” minden becsületes állampolgár maradtalan meglegedésére.

EH: És mi a rendőr álma?

R: Pécel olyan dinamikus fejlődik, hogy hamarosan szükség lehet egy önálló rendőrkapitányságra. Talán ez már az utódóm kihívása lesz.

Durkó Sándor László

Bemutatkozik a Pécelen működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A törvények olyan szépen, szabatosan leírják, hogy mi a célja, feladata a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatoknak, és hogyan működjenek. Közülünk sokan nehezen vagy egyáltalán nem jutunk hozzá a törvények leírásához. Így gyakran azt sem tudjuk, mire vagyunk jogosultak, és milyen segítséget kérhetünk a mindennapi életünkben. Pécelen az Önkormányzati Hivatal működteti a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot. Vezetője Bognár Judit budapesti illetőségű, több éves szakmai múlttal.

– Alig több, mint egy éve működtek. Mondanál néhány szót a kezdetekről?

– Szegényes tárgyi feltételek mellett indult a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2000 februárjában. Egy helyiség állt rendelkezésünkre, melyet közösen használt a Szolgálat és a Házi Segítségnyújtás. 2000. novemberétől változott a körülmény, amikor kiköltöztünk a Kosuth Lajos út 18. szám alá. Telefonszámunk: 06-28-456-148. Felkereshetnek a segítséget kérők a következő időben:

hétfő: 13-17 óráig, csütörtök: 10-16 óráig, szerda: 10-17 óráig, péntek: 10-12 óráig.

Itt még mindig nem optimálisak a feltételek, de bízunk abban, hogy fokozatosan fejlődünk, bővülünk helyiségi és szolgáltatási területen is.

– Milyen szolgáltatásokat tudtok nyújtani a hozzátok fordulóknak?

– Elsősorban naprakész információbázissal rendelkezünk. Aki betér hozzánk azzal a kérdéssel, hogy mire jogosult, milyen lehetőségei lehetnek az élet számos területén, igyekszünk segítségére lenni. Ügyintézési problémákkal is sokan keresnek. Nem helyettük, de a segítségünkkel az ügyintézésben gyakorlatlan emberek érdekképviseletét tudjuk vállalni. Életvezetési problémák esetén közösen a segítséggel a problémák gyökereit próbáljuk felkutatni, így lehet oldani, majd megszüntetni a problémát és a konfliktusokat.

Sokan gondolják úgy, hogy magukra maradtak, nem fordulhatnak senkihez. Segítünk feltárni, megkeresni a család vagy az egyedülálló ember közeli vagy távolabbi környezetében lévő potenciális segítőköt, támaszokat. Akik munkanélküliek, azoknak nem kifejezetten új állást próbálunk keresni, hanem segítséget adunk abban, hogy lehet praktikusán, a gyakorlatban munkahelyet keresni. Az új helyre telefonon való bejelent-

kezésről, az öltözködésről, az információadásról és a munkába állás nehézségeiről adunk tanácsokat, ötleteket egyelőre egyéni esetkezelésben.

Sokan fordulnak szociális támogatásért hozzánk. Mi nem adunk segítséget. Abban tudunk segíteni, hogy megismerve a családot, problémáit, segélykérelme úgy jusson el az Önkormányzathoz, hogy annak legyen háttere. Mi mellé tudjunk állni, hogy amit kér, az jogos vagy méltányos a törvény vagy a rendeletek alapján. Ezért garanciát tudunk vállalni, hogy amit kér, az arra fordítódik, amire kérte.

– Hányan dolgoztok a Szolgálatnál?

– Hárman látjuk el ezeket az összetett feladatokat. Egy családgondozó, egy asszisztens és jómagam mint vezető. Ez a létszám kevesebb, mint a törvényben előírt minimálkövetelmény, ezért szükség lenne néhány hasonló elhivatottságú szakdolgozóra. A Házi Segítségnyújtásnál két gondozó dolgozik. Ez a tevékenység főleg étkeztetésben és házi idősgondozásban jelenik meg.

– Kik segítik még a munkátokat?

– A szociális jelzőrendszer kiépítése folyamán több együttműködő intézmény segíti munkánkat, akikkel negyedévi, havi vagy napi kapcsolatban vagyunk. Ide tartoznak a pedagógusok, házi orvosok, bölcsőde, óvodák, védőnők, gyámhivatal, Önkormányzat - Szociális Csoport, egyházak, alapítványok, egyesületek.

– Szerinted mi a legfontosabb ebben a segítő szakmában?

– Szeretném, ha tudnák az emberek, hogy ez a munka az önkéntességre és a bizalomra épül. Mi nem rendelünk be, nem küldünk el senkit. Itt önként, név nélkül lehet bejelentkezni. Ha a problémájához nem tartozik a személyi adata, lakhelye, meg sem kérdezzük tőle. Ami itt elhangzik, az csak rá és mirának tartozik. Bármilyen adatkiadásban mindig az adattulajdonos engedélyét kérjük. A kapcsolatunk a segítséggel bármikor megszakítható és újra indítható. Szolgáltatásunk, segítő munkánk ingyenes.

– Milyen terveitek, vágyaitok vannak?

– Szeretnénk két helyiséggel növelni a Szolgálat működési helyét. Egyik a csoportos foglalkozások tartására szolgálna felnőtteknek vagy gyerekeknek. A másik egy kulturált ügyfélfogadó lenne. A tanácsadói szolgálat kibővítése a célunk. Jelenleg a jogi tanácsadás a biztosított. Legnagyobb szükségét a felnőtt- és gyermekpszichológusnak, a nevelési tanácsadónak és a háztartási eladósodás kezelésének látjuk. Ezek megvalósítása érdekében számítunk az Önkormányzat segítségére, pályázatokat írunk, és lelkiismeretesen dolgozunk. Szeretnénk még, hogy Pécelen egyre többen megismerjenek bennünket, és merjék az emberek a problémáikkal megkeresni a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot.

– Köszönöm, hogy bemutatad a Szolgálat munkáját, és kívánom, hogy sok péceli családnak, polgárnak segíteni tudjatok!

Hamvasné Nagy Mária

Ó, Uram!

A „mélységből kiáltok Hozzáá” megrendülésében a halál pillanata:
az örökkévalóság születése egyben.

BACZONI ISTVÁN 2001. június 19-én, 17 óra 10 perckor.

A mondatnak nincs ígéje, állítmánya.

Baczoni István életének és halálának küzdelmes célját megérteni nem, érezni tudjuk,
amikor az „ember küzdj, és bízva bízzál”, Mi Urunk Hangját halljuk.

A nehéz ember bizodalma rendíthetetlen, méltó a küzdelméhez. A méltóságát az elmúlásnak a szeretet adja.
A szeretet fölött csak a szeretet van. Betegség küzdelmü három évének minden napján családja szeretete,
szelíd gondoskodás, **PÉCEL LEGNA GYOB BEMBERÉNEK** kijáró ápolói törődés óvta. Az utolsó
napokon egyetlennek maradt barátja szokatlanul óvatos és halk, naponta többszöri látogatása, nemcsak az
orvosi eskü hitvallása, hanem az igaz barátság megvallása volt.
Veszteségeinket az idő majd könnyíteni tudja, de emlékezete családjában és Pécel történelmében fennmarad.
Némethy Mária

2001. július 17-én 15-órakor a katolikus egyház szertartása szerint búcsúzunk Tőle tiszteletadással
és el nem múló nagyrabesüléssel.

Művészet magas hőfokon

Interjú Pannonhalmi Zsuzsa keramikus művésszel

V. befejező rész

A művész alkotó erejével hat a körülvevő világra. Körülötte formálódik, fejlődik az értékrend. Maradjunk Pécelen, maradjunk Pannonhalmi Zsuzsánál. A Zeneiskola „Viva la musica” domborműve, a Petőfi Sándor Általános Iskola falı képe, a Szemere Pál Művelődési Ház kertjében felállított Paula díszkút könek égetett légiessége, kecsessége nemzedékek szeméinek dalol a szépről. Évszázadokra a hűség a szülőföldhöz szellemiségét ébresztik a Pécel címerű égkek lobogók, még ha méltatlan kezek lengedeztetik, akkor is. Mert Pécel város címerére évszázadok történelmének értékét emeli a jövő századainak ünnepi hitvallásává nekünk, pécelieknek. A péceli hétköznapiokból évek múltak. És vannak és lesznek tűzijáték nélküli ünnepek, amelyeken apró lángok gyúlnak ifjú és ifjonti lelkekben, ahogy Pécel város címerére néznek, és a muzsika szól, a költészet, a kultúra gyémánt kristály szépségével csillogóvá teszi a tekinteteket. Ebben a vízióban a múlt örökévalósága: a jövő. És az embernek maradni reményét - a kőbe, fába, fémbe vésők, a tűzzel-agyaggal játszó, a Muzsikások, a színekkel világot látók, a szavukkal égbé kiáltók, a szelídítő zenevarázslók, az igehirdetők, a tanítók, a gyógyítók - örízik.

Ilyen remény-ör a Pécelen élő Pannonhalmi Zsuzsa is. Valószínű, ez Őt nem érdekli. Csak teszi a dolgát. Valószínű, hogy ő is bosszankodik, ha nem friss a felvágott, vagy a kenyér a boltban. Vagy ha , akkor is. Ugyanolyan, mint miközülünk egy. Talán többször sóhajt fel, ha méltatlan sorsú embert, értéket, épületet, területet

vagy utat lát, mint az itt élők többsége. De nem kiált. Csendben szervez egy kiállítást a Ráday-kastélyban, a Múcsarnokban, és évszázadokra visszanezve regől történelmünkről. Tűzbe égetett harmóniával eleveníti meg a múlt emberi és isteni mítoszait. Keramikusművésznek hívják e mesterséget gyakorló, alkotó embert. Egy közülük itt él Pécelen. Valószínű, hogy álmodik.

- Miről álmodsz mostanában?
- Szaggatottan álmodok, és sokféléről álmodok. Legbelső világomban más és maradandóbb az álmom. Ha meg tudom osztani valakivel vagy valakkal meg-nő, és átlényegül. Régen anyám volt, kivel mindent értelmezhettem, nehezen váltam le szellemileg anyámtól. A férjemmel hasonlóképpen gondolkodunk. Gyakran ő folytatja az elkezdett mondatomat, álmomat.

Kissé zaklatott a mostani életem, több megkezdett feladatomban is van, ez nagyon érdekes és élvezetes, de kissé gyors. Sok barátom van, akikkel értelmezhetjük az elképzeléseket, kiszűrhetjük együtt a megvalósítható álmokat. Van úgy, hogy az álmok összérnek témában, helyben és időben. Ez rendkívül inspiráló. Most Ráday Gedeon szobron dolgozhatom, és a Ráday-kastélyban szervezhetek egy kiállítást. Ezt csodálatosnak érzem. Pécel nagyon vegyes érzelmeket kelt bennem. Nyomasztó tehetetlenséget, és boldogságot is a gyönyörű tájak szemlélésénél. Nagyon nehéz: a polgárosodás Magyarországon és itt Pécelen is. A kapzsi, primitív rétegek előrenyomulása a jellemző, akiknek semmi sem szent, és akik

nehezekek minden jobbitó kezdeményezésen. Természetesnek tűnik, hogy viszhahúzódnak a polgár. A környezetiért tenni akarók erőtlenekek, és megosztottak lesznek. A kultúra, az oktatás képes egyedül az értékrendi változásokra. Ha a XX. század eleji szociográfiai képet nézzük Pécelen, nagyon érdekes volt a lakosság összetétele. Köztudott, hogy Pécel üdülő település volt. Az itt élők egy részének megélhetést adott a nyaralók ellátása, és ez emelte az itt élők igény szintjét is. Ha a történelmi időben távolabb megyünk vissza, Pécel az európai kultúra eleven része volt. A Rádayak idején péceli Parnasszusként említette Kazinczy az itteni szellemiséget.

- A kultúra „támadása” szükséges a polgári gondolkodás élénkítéséhez?

- A történelemben nincs jobb recept. A kiegyezés utáni kultúrpolitika, az 1896 körüli millenniumi alkotási láz többszázadnyi lemaradást volt képes behozni a magyar közgondolkodásban, kultúrában. A gazdasági fellendülés kétségtelen gerjesztő a kultúrára, de igazából az igény szint emelkedettsége élesíti az egyetemes gondolkodást, a közéleti felelősséget. Most az anyagiaság motiválja az emberi életünket. Elgondolkoztató volt számomra, hogy az első autónk megvásárlásához többen gratuláltak, mint amikor a kisálynk megszületett.

- Aldozatokat kellene hozni az embereknek, hogy változhasson a közéletiség, az értékrend?

- Ezt egy ember nem tudja megoldani. Lépéseket lehet tenni. Nagyon sok embert ismerek, akik változtatni szeretnének, itt Pécelen is.

AZ ŐSZI GEDEON NAPI ÜNNEPSÉGEKRE MEGJELENIK!

A péceli kastély évszázadai

A Műemlékek Állami Gondnokságának kiadásában megjelenő kötet az intézmény ún. kastélymonográfia sorozatának második darabja, amely először tekinti át tudományos megalapozottsággal a Ráday-kastély építéstörténetét, a magyar művelődéstörténet vonatkozásában betöltött kiemelkedő szerepét és életének közel három évszázadát. A mintegy 15 kéziratról tervezett, valamint kb. 40 színes és 30 fekete-fehér képpel illusztrálható munka szerzői a műemlékvédelem, a művelődéstörténet és a történelemtudomány neves szakemberei.

A kötet gerincét a következő 6 fejezet adja:
- A kastély építéstörténete és helye a hazai barokk építészetben

(Bugár-Mészáros Károly)

- A kastély falkepeinek ikonográfiája

(Lángi József)

- Élet a kastélyban a Rádayak korában

(Berecz Ágnes)

- A Kelecsényi család korszaka

(Varga Kálmán)

- Bibliográfia (Tasnádné Kulcsár Zsuzsa)

- Függelék: A Ráday család genealógiája;

A Kelecsényi család genealógiája

(Gudenus János)

A tanulságokat angol és német nyelvű rezümék egészítik ki.

A kötet szerkesztője: Varga Kálmán

A kötet, amely ősszel jelenik meg, várható fogyasztói ára 2.800 - 3.000 Ft lesz.

A korlátozott példányszám miatt előjegyzéseket már most felvesszünk.

Cím: Műemlékek Állami Gondnoksága, 1014 Budapest, Dísz tér 15., tel/fax: 202-6288. (Ózveggy Györgyi)

– Azok miért nem barátkoznak egymással?

– Vannak kezdeményezések. Sajnos nagyon sok közülük szinte megalázóan alacsony anyagi szinten kénytelen megélni, ami pszichésen zavaró, és eltávolítja a közéletiségtől, megosztja a célok felismerését. Az újonnan ideköltözők is mondják, de magam is tapasztaltam, mikor idejöttünk lakni, hogy Pécelen a közszolgáltatásokban 20–25 évnyi lemaradás, elmaradottság van. Ez szinte minden közszolgáltatásra jellemző. Igazán csak a profit szempontjából megtérülő beruházásokban történt az elmúlt évtizedben fejlődés. A humán szolgáltatások elmaradottsága szembetűnő a mindennapokban.

– Hol kellene először változtatni?

– Talán az egymás közötti kapcsolatokban. Vannak kastély- vagy zeneiskolai rendezvények, amelyek égből emelkedő pillanatokra, aztán történik valami pokoli dolog a településen, és az álomból a kilátástalannak tűnő valóságba zuhanunk. Az érdekviszonyok kuszasága eltávolítja a jószándékú embereket a közélettől. Erőtlennek válik minden kapcsolatkeresés.

Jellemző az is, hogy Pécelről sokan eljárnak dolgozni, emiatt nemcsak a közélettől, hanem a családjuktól is távol vannak. Vagy munkahelyteremtés kellene Pécelen, vagy pedig olyan szabadidő, sport, közösségi színterek kellenének, amelyeknek családépítő, összetartó, nevelő küldetésük is van, és az egymásra figyelésnek meglennének a színterei gyerekeknek, fiataloknak és felnőtteknek. Rangot kellene adni az egymásra figyelésnek, divatba kellene hozni Pécelen. Családi hangulatú beszélgetések kellenének közös dolgainkról is, hogy a közérzetünk, a közéletünk jobb legyen.

– Mi lenne az alapja a közéleti beszélgetéseknek?

– Nem kell újat kitalálni, a történelmi múltunk mintát ad. Az 1848-as kormánytagjainak egyetemes gondolkodása, Eötvös József oktatáspolitikája a XXI. században is érvényes. Az a szellemiség, ami a népet is felemelte és a tanulás-, a tudásvágyat társadalmi értékévé emelte volt képes a polgári öntudat felébresztésére, az egyéni cselekvések, kezdeményezések társadalmasítására a közélet minden területén.

A múzeumi rendszer kiépítése, kórházak, színházak, középületek építése Budapesten, vidéki városokban, de még a kisebb településeken is egymást erősítő folyamatok voltak. A polgári igény gerjeszti a közösségi épületeket. Széchenyi azt mondta, hogy művelt főkre van szüksége az országnak. Nem véletlenül nevezte el Széchenyi tervnek a politika a társadalomfejlesztési programját.

– Ha Pécelre is készülne egy ilyen társadalomfejlesztési terv, szívesen részt vennél benne?

– Igen. Olyan tervet szeretnék, amely belesimulna a meglévő történelmi értékekbe, a kulturális turizmus fejlesztéséé tűzné ki céljának. Pécelnek ezt a jövőt álmodnám.

– Nagyon sok emberi érték is volt és van Pécelen. Folyóiratunkban hiteles embereket szólítunk meg a bemutatkozásra, az emberi értékek hirdetésére. A beszélgetésekből vérlázítóan tűnik számomra, hogy Pécelen az alkotó emberek mennyire nem kapnak lehetőséget, társadalmi megbecsülést. Az egymás értékeit mételeyező helyi politika önvédelmi reflexből osztja meg az itt élő alkotó emberek közösségeit, taszítja hallgatásba, vagy bénítja a közért tenni akarók kedvét.

Meg kell ismerni az itt élőknek az igaz embereket. Ha meg tudnád nevezni az itt dolgozó, élő emberek közül azokat, akik inspiráltak, szépen szóltak Hozzád, gondolatokat ébresztettek Benned, megvallanád őket? Megtennéd?

– Szívesen nevezem meg azokat az embereket, akik nekem a közéletben példát, emberséget jelentettek és jelentenek ma is. Tóth István tanácselnökkel kezdeném. Jól esett, hogy egyéni életünk, életem felől érdeklődött, úgy tűnt, hogy minden új ideköltözővel elbeszélgetett. Komoly szándékkal megkeresett problémáival. Megkért, hogy a Tanácstagi tes-

tületben dolgozzam, véleményekkel, érvekkel – másokkal együtt – a Zeneiskola ügyét segítsem.

Dr. Benkovic Gyulára is szívesen gondolok, aki a békés rendszerváltás szimbóluma számomra. Akarta, segítette a Zeneiskola létrejöttét. Mindent átadott az új intézménynek. A Zeneiskola tanáraival öröm volt együtt dolgozni. Inspiráló volt ez számomra a faliképnél is. Kiemelném Jolikát (Szalontai Béláné), akinek gondoskodása zökkenőmentessé teszi a rendezvényeket azóta is. A Zeneiskola a legpozitívabb dolog számomra Pécelen.

Szívet melengető érzéssel gondolok Karsai Zsigmondékra, Mária néni önfeláldozó szeretetére, személyére, varázsára. Az esti beszélgetések, festménynézések hangulatára ma is emelkedett lélekkel emlékszem vissza. Amikor ők ketten táncoltak az a „Tiszta forrás” pillanata volt: az archaikus varázslat, emberi tartás, intelligencia, tisztesség, szépség. Radeczky Benjamin születésnapja életem nagy emlénye volt.

Az Orosz család nagyjait és apróságait Pécel város címerének tervezésénél ismerhettem meg. Ha a családi összetartásról, az emberségről, értékkesésről esik szó valahol, ők jutnak eszembe.

1994-ben volt Pécelnek egy jegyzőnöje, dr. Solymos Máriának hívták. Jenei Sárika ismertetett meg vele. A péceli „Jót akarók” körét gazdagította. Érzékeny és igényes volt a közösséget előbbre vivő dolgok iránt. A pozícióját, az energiáját erre használta. Szerette volna a Szemere házat is megvenni, és közös célra hasznosítani, de ezt nem tudta keresztülvinni. Ha meghallom a péceli református templom toronyórájának a hangját, mindig eszembe jut, hiszen közbenjárt az óra javítása érdekében is. Nagyon megszerettem őt. Sorolhatnám a neveket: Sebőkék, Juhászék, Vargák, Zolcsákék, Váradiek, a Berger család, de nem szeretném, ha valaki kimaradna. Meister Edénére is nagy szeretettel gondolok. Általában akivel összehoz a sors, többségében barátta válik. Szeretem az embereket.

A kincseket fel kellene tárni. E szaggatott megvilágításban csak egy-egy villanásban élesedett láthatóvá a kincs: az ember. A fényel és tüzrel játszóknak talentumot kaptak: játszó társaiknak egy villanásból a fényt magát, egy lángszírből a tüzet magát élő tudják varázsolni.

A meglátott fény nem kápráztat, csak világosságot ad, és a tűz nem éget, csak melegít. Ezért kellene a köztünk élő mindennapi kincsek, hogy tűzszlopként melegítsenek és világítsanak az igazságoknak, meglátva az igazat, a jót, a szépet.

A hitvallásnak vége.

Némethy Mária

Hogyan lehet megenni egy elefántot?

Beszélgetés Erdős Sándor nyugdíjas boltvezetővel, 91 éves hobby kertésszel

A Szemere Pál utcában konyhakertként művelek egy korábban hosszú ideig parlagon fekvő kertet. Ebben a pihent földben igen szépen díszlenek a növények, de gyommagvakal is bőven el van látva., ezért sokszor és elég sok időt kell tölteni a kapálással. Így módomban van megfigyelni Erdős Sándor bácsit, aki a szomszédos nagy kertet igen rendezetten, mértani pontosságú ágyásokkal, gondosan és eredményesen műveli. Mint amatőr kertészek időnként tapasztalatot is cserélünk. Mivel az Ő életkorát igen kevesen érik meg, az pedig, hogy valaki ebben a korban még ilyen aktív legyen, egészen ritkaságszámba megy, ezért beszélgettem vele életútjáról, életfilozófiájáról, keresve a titkot, hogy milyen erők motíválják a jelzett tevékenységben.

– *Mikor és hol született, kapott-e indítást a kertészkedéshez?*

– 1910. november 23-án születtem Debrecenben, iparos családban. Édesapám gépészként dolgozott. Gyerekkoromban még voltak Debrecen belső részein is beépítetlen területek, és egy ilyen „Liba-kert”-nek nevezett területen nagyanyám szép konyhakertet művelt. Szívesen mentem vele „dolgozni”, és a játszózat mellett kisebb nagyobb segítséget is nyújtottam. Talán némi indítást innen is eredeztethető.

– *Mi a tanult foglalkozása, és főbb vonásokban hogyan zajlott az élete?*

– Életkoromból következően szinte az egész XX. századot végigéltem, ezért a nagy történelmi események – különösen a két világháború – az én életemet is erősen befolyásolták. Csak kuriózumként jegyzem meg, hogy határozottan emlékszem Ferenc József halálhírére, ekkor én első osztályos voltam.

Vegyeskereskedést tanultam, ebben szabadultam fel, és lettem az inasok számára „segéd úr”. Sokat köszönhetek a boltvezető tanítómesteremnek, aki rendszertre, becsületességre és a vevőkkel való udvarias bánásmódra nevelt.

A II. világháborút nem túl hosszú katonáskodással és munkaszolgálatlal úsztam meg. Aránylag fiatalon boltvezető lettem, feleségemet ott ismertem meg, akivel 63 éve harmonikus házasságban élek. Két fiú gyermekünk van, sikeres emberek, már ők is elérték a nyugdíjas kort, az unokák is felnőtt emberek, és lehetőségeik szerint rendszeresen meglátogatnak bennünket.

– *Hogyan került Pécelre?*

– Kisebbit gyermekem rendszeres buda-

pesti gyógykezelése miatt kerestünk a főváros mellett munkahelyet, és 1956. október 20-án – éppen a történelmi napok előtt – vettem át a Földművelésügyi Bolt vezetését.

Ez a kereskedelmi egység eléggé rendezetlen, átadás előtt leltárhányos volt, de viszonylag rövid idő alatt sikerült rendbehozni, és az alkalmazottakat is a kulturált kereskedelemre szoktatni. Később az ÁFÉSZ keretében voltam Pécelen és Isaszegen boltvezető, és néhány évig kereskedelmi osztályvezetői feladatokat is elláttam.

– *Mióta kertészkedik, műveli ezt a kertet?*

– 1971-ben mentem nyugdíjba, és meghallottam, hogy a lakásomtól szinte néhány lépésnyire lévő kertet bérbe adnák, és elvállaltam a művelését. Természetesen az évek során sok tapasztalatot szereztem, értek kudarcok is, de azt mondják, hogy a bölcsesség a baklőve-sekből levont következtetések gyűjteménye.

Olvasgattam kertészeti könyveket, folyóiratokat is, és szívesen látogattam mezőgazdasági jellegű kiállításokat. Néhány év alatt megtapasztaltam, hogy ezen a területen mely növények díszlenek szépen, kialakult a vetésforgóval kapcsolatos rendszer és időbeosztás.

– *Amikor láttam, hogy ezt az elég nagy kertet egyedül műveli, az egészet felásná, többször átkapálja, igen bátor és szorgalmas embernek tartottam. Korábban elképzelhetetlennek gondoltam, hogy valaki ebben a korban ilyen teljesítményre képes.*

– Bizonyára ismeri azt a tréfás kínai mondást: hogyan lehet megenni egy elefántot? A válasz egyszerű: falatonként. Hát én is minden napra kitzűzők egy „falatkát”, egy-egy ágyás feladását, ültetését, tehát valamilyen soron következő munkát, ahogy a növények megkívnák. A szótárból jó ha hiányzik a „majd” szó, és mindenre sort tudok keríteni. Természetes, ha ennek szükségét érzem, leülök az árnyas nagy diófa alatti padra, élvezem a jó, tiszta, friss levegőt, figyelem a madarakat, és mivel többféle virágot is nevelek, gyönyörködöm ezek színpompájában.

– *Megfigyeltem, hogy bár gépet nem használ, de igen haladós kézi eszközökkel dolgozik, és talán ez is az egyik titka a meglepően nagy teljesítménynek.*

– Valóban sokat számítanak a jó eszközök. Egy kiállításon ismerkedtem meg a lengő kapával, amelyben egy keretben kétélű önélező acélkés előre-hátra mozog. Előre-hátra mozgatva hátrafele kell

vele haladni, mint a gereblyézéskor. Ennek az az előnye, hogy nem tapossa vissza az ember a gyomot a földre, így nem éledhet meg, és a talaj is porhanyós marad. Természetesen nem szabad megvárni, hogy a gyomok nagyra növekedjenek, de a haladás olyan gyors, mint a gereblyezés az ásáshoz viszonyítva.

– *Mutatkozik-e anyagi haszon ebből a nem kevés munkából?*

– Öszintén mondván, mivel igen drágák a magok, a palánták, a trágya és a műtrágya, nem is szólva főként a tetvek ellen szükséges permetezőszerekről – amint említettem bérleti díjat is fizetek –, az eladott virágok és némi zöldségféle ára jószerevel talán nem is fedezi a kiadásokat. Haszon inkább abban van, hogy el tudom látni friss zöldséggel a háztartásunkat, örömmel adom termelvényeimet gyermekeimnek és a közeli ismerősöknek. Mindezekon túlmenően az egészséghez nagyon fontos mozgás és a megtermelt növényekkel az értéktérítés és az alkotás öröme az esetleges pénzügyi haszonnál többet érnek. Bizonyos vagyok abban, hogy mai – koromhoz képest jónak mondható – egészségi állapotomhoz nagyban hozzájárult az erőmhöz mért rendszeres munka.

Természetesen tudom, hogy mindennek van kezdete és vége, de ameddig úgy érzem, hogy hasznos életet tudok adni az éveknél, és a korról gyengülő fizikum teljesítőképességét e munka nem haladja meg, addig csinálom.

– *Köszönöm a beszélgetést, és kívánok jó egészséget és további hasznos tevékenységet.*

Cser László

Köszöntjük a 105 éves Juliska nénit!

Születésnapi beszélgetés Nagy Andrásné
született Tóth Juliannával.

105 ESZTENDŐ. Még kimondani is sok. Mi, akik ennek az egyharmadát éltük csak meg, belegondolni is igen nehezen tudunk, mi minden történik az emberrel ilyen hosszú idő alatt.

102 évesen került Nagy Andrásné, Juliska néni Gondozóházunk-

- Mit dolgozott, amikor fiatal volt?
- Kapálni jártam a földünkre.
- Szeretett kapálni?
- Szerettem.
- Hová járt dolgozni?
- Mindenhova, ahova dolgozni kellett. Pestre is jártam.
- Juliska néni, voltak testvérei?

- Melyik a kedvence? Mit szeretett a legjobban?

- A fánkot.

- Juliska néni, mit szeretne inni?

- ...Tudják, hogy szeretem a bort?

Én csak a bort szeretem, nem a sört.

- Tímeára emlékszik?

- Tímeára? Hogyne.

- Ő hozza a bort Juliska néninek. Milyen a jó bor?

- Kicsit savanyú...A pirosat szeretem...

- Volt szőlőjük?

- Volt.

- Itt, Pécelen?

- Igen, Pécelen.

Édesanyámmal kapáltunk, szénát gyűjtöttünk. Malacok is voltak...

- Milyen állataik voltak még?

- Malac... ló... tehén... voltak malacok ...Tyúkok, libák, kacsák meg gyöngytyúkok.

- Iszunk egy kis bort?

- Iszunk.

- Jól esett, Juliska néni?

- Jól, jól... köszönöm szépen!

ba, és reméljük, a jó Isten még sokáig megtartja közöttünk, bár egészsége megkopott már, emlékezete sem a régi. Fogadják szó szerint leírt szavait a XIX. század szépítő visszhangjaként szeretettel.

- Juliska néni, mikor született?

- 1896.... július 1.,... Pécelen.

- Július 1-jén hány éves tetszik majd lenni?

- Nem tudom.

- 105.

- 105?

- Mit szól ehhez?

- Sok... 105... sok...

- Hová járt iskolába?

- Iskolába? ...Pécelen... a Maglódi útra...

- Emlékszik a tanítójára?

- Hááát... nem tudom, régen volt.

- Nem is tudom...

Józsi, István,

Mihály...

- Milyen vallású Juliska néni?

- Református...

hogy hívták a tiszteletes urat, elfelejtettem.

- Jártak templomba?

- Jártunk.

- Juliska néni, mi volt a vasárnapi ebéd istentisztelet után?

- Többnyire tyúkhúsleves... pörkölt.

Nokedlival... salátával... Rántott hús az mindig volt... meg leveshús tormával, jó csípőssel és még fánk... lekvárral, meg tarhonya, kalács.

- Én is köszönöm, és remélem a jó Isten sok egészséget ad még a mi Juliska néniünknek, a soha el nem felejtett szenténekeket együtt énekelje közöttünk Orosz Ferenc tiszteletes úrral és feleségével. Áldás legyen mozdulatain és mindennapjain.

Tukacsné Hajdú Szilvia

Az idő percei (Rekviem)

Az első tíz év

A születés pillanatában alakulnak ki a különbségek ember és ember között. Van, akit vártak, és van, akit nagyon nem. A muszlinfodros bölcső és a nejlonzacskó a bokor alatt egyidőben halkíthat csecsemősírást. De hogy ki nem figyelt a fogantatásnál?

A védő, óvó rendszer kiteljesedik a Rózsadombon, a csecsemőotthonban, a Mák-tanya megindult épületeiben. Egyformán megszámozottak lettek a nem látók, nem hallók, nem tudók sohasem jární kiskorú állampolgárok, és a születés pillanatában már "munkaadóként" dadákat foglalkoztató csöppsek.

Ilyenkor a számokat még nem érthetik, egy közös bölcsődében egymásra is nevetnének. De hogy ki tanítja a nevetést? És ki tanulja meg elfelejteni?

Kezdődik a kötelező iskola, amelyből sokféle van. Van például cigányiskola, kiségtő iskola, és persze hú de szép iskola is.

A második tíz év

A különbségek növekedésének évtizede ez. Minden tizenéves jól látja – hisz a szemüveget is felnőttek csinálják -, hogy mi a divat túl az Óperencián. Az elbámézkodók kicsúfolása, kiszámolása az évtized felére befejeződik.

Kezdődik a középiskola, ha kezdődik. Sokféle középiskola van. Mindegyik emeleten van, ezért csak járóképesek érhetik el. Liftten lehet a felső szintekre eljutni. A liftkezelők ismerik a számokat, színeket, a szagokat, amelyből a pénz szaga liftajtónyitó maga is. Az épületek közötti parkokat, vízelvezető árkokat közhasznú munkások turnusokban váltva, az utakon az autók szélvédőit az ügyeskedők a lámpák pirosra váltásakor tisztogatják.

Egyebekben tisztán látszik már minden, minden oldalról, alulról fölfelé, bár a felülről lefelé nézést a fej tartása a tisztánlátásban zavarja. A leglassabbnak tűnő évtized ez. Egyes szám első személyben ragozzuk az igéket, és ez időigényes, mert minden ígét meg kell tapasztalni. Még nem tudható, mi jó: a

sok vagy a kevés, mármint az igékből. A szülni főnévi igenév csodája még nem gyakori.

A harmadik tíz év

Megjelenik a többes szám, de még csak első személyben. Sok az én, nagy a mi, de a világ csak egy harapásból van. Természetes hát, hogy a teljes alsó és felső fogsor szerepet kap. Bár a 32 tagú szerszámkészletből csak 28-at használunk. A bölcsesség ebben az évtizedben hanyagolható, de az okosság nem. A felokosítottaknak jó. Az észkerekek mozgásához az előző nemzedék szervokormányja az irányt, a haladást, a gyorsulást ütközés nélkül segíti. Az út széles, többsávos, nincs sebességkorlátozás. A megállni tilos táblát csak a természet old-

ja fel, de ez ekkor még onnan nem látható.

A nem okosoknak nem jó. Nincs kerék, kormány, csak az útkeresés szabadsága végtelen. A pusztában jární tudók ösvényein nemzedékről nemzedékre kihajt a gaz. Az ösvény keresése vagy az út kitaposása között a demokratikus választási lehetőség megadatott.

K.I. 28 éves. Már 6 éve múlt, hogy Zsuzsa – kérésére – szülői áldással díszítve, egy kosár robotgép nászajándékkal a szélső szobába költözött. Itt öten élnek. A robotgépek működtek, de a mosogatásukhoz a kétszáz méterre levő közkútból hordta a vizet Zsuzsa.

K.I. nem hord vizet, csak az építkezéseken tölti a betonkevertő a vödörrel. Nincs messze a hordó, mégis könnyű volt megcsúszni. Csak a lába tört el. A főnök nem ismerte, kétezer forintot adott neki, és örök felejtést. A kórházban mindenki elhitte, hogy a buszmegállóban esett el. Műtetre 5 nap múlva osztották be, addigra elkészült a TAJ kártya is.

Zsuzsa minden nap bejárt hozzá, hosszú ösvényt taposott már ki.

Míntha intésre történne, hangos sírással megérkezik az új generáció. Egyenként vagy csöpp csoportban keveredik az első tíz évvel a harmadik tíz év. Családokat alkotnak.

Kiscsalád, nagycsalád, albérletben, házban, szövetségben, csonka családban. A különbségek öröklődnek.

A negyedik tíz év

Felgyorsulnak az események, 31,.....,.....40.

Mivel középen vagy, még nem tudod, hogy merre nézz, vissza vagy előre. Ha sokat nézegetsz, már észreveszed: hú mekkora lett a világ! Ekkor már minden számban, minden időben, módban megtanulhatod az igeragozást. A szókinccset már késő bővíteni.

Az ötödik tíz év

Az évek múlására csak a gyerekek és halottak figyelmeztetnek. Aki a harminc éves érettségi találkozára elmegy, több